

Bolagsstyrning

Inledning

Den 1 juli 2005 infördes svensk kod för bolagsstyrning ("Koden").

Munters AB (publ) är enligt Stockholmsbörsens noteringsavtal skyldigt att implementera de regler som gäller enligt Koden. Bolagets styrelse har i enlighet härmed upprättat denna bolagsstyrningsrapport. Munters tillämpar Koden, vilken bygger på principen följ eller förklara. Det innebär att bolag som tillämpar Koden kan avvika från enskilda regler men då ska avge förklaringar där skälen till varje avvikelse redovisas.

Munters har mot bakgrund av aktieägarkretsens sammansättning och vad som är ekonomiskt försvarbart inte ansett det vara motiverat att möjliggöra för aktieägarna att delta och följa årsstämman på distans eller att simultantolka stämmoförhandlingarna.

Dessutom har styrelsen för avsikt att även framöver besluta om principerna för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen och att informera om dessa principer på årsstämman. Anledningen till avvikelsen från Kodens regel i denna del är att en tillämpning bedöms kunna leda till oklarheter avseende ansvarsfördelningen i bolaget.

Ansvarsfördelning

Ansvar för ledning och kontroll av koncernen fördelas mellan aktieägarna på årsstämman, styrelsen, dess valda utskott och verkställande direktören, enligt svensk aktiebolagslag, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag, bolagsordningen och styrelsens interna styrinstrument.

Aktieägarna

Vid slutet av 2005 hade bolaget 5 913 aktieägare. Andelen av aktiekapitalet som ägs av svenska institutioner uppgick till 41 procent. Utländska investerare ägde cirka 27 procent av aktiekapitalet. De 10 största ägarna hade ett totalt innehav motsvarande 59 procent av aktiekapitalet. För ytterligare ägaruppgifter per den 31 december 2005 se sidan 24 i årsredovisningen.

Ordinarie bolagsstämma 2005

Bolagsstämman är koncernens högsta beslutande organ. Ordinarie bolagsstämma äger vanligen rum i april månad i Stockholm. Ordinarie bolagsstämma 2005 ägde rum den 21 april 2005. Till stämmans ordförande valdes Berthold Lindqvist.

Följande beslut fattades:

- Stämman fastställde resultat- och balansräkning samt koncernresultat och koncernbalansräkning, beslutade att disponera vinst i enlighet med förslaget till vinstdisposition innebärande en utdelning om 4,00 kronor per aktie för verksamhetsåret 2004 samt ge ansvarsfrihet åt styrelseledamöterna och verkställande direktören.
- Stämman beslutade i enlighet med valberedningens förslag
  - att antalet av stämman valda styrelseledamöter ska vara åtta samt att inga styrelsesuppleanter utses;
  - att arvoden till styrelsen ska utgå med totalt 1 450 000 kronor varav (i) 400 000 kronor till ordföranden (ii) 175 000 kronor till var och en av övriga bolagsstämموvalda ledamöter vilka inte är

anställda av bolaget, och (iii) att arvode ska utgå till ledamöterna i revisionsutskottet med 50 000 kronor till ordföranden och med 25 000 kronor till var och en av de övriga ledamöterna. Det noterades att ordinarie bolagsstämma 2004 beslutat att arvode till revisorerna ska utgå enligt räkning;

- att till styrelseledamöter omvälja Berthold Lindqvist, Lennart Evrell, Bengt Kjell, Eva-Lotta Kraft, Sören Mellstig, Sven Ohlsson samt Jan Svensson och nyvälja Anders Ilstam;
- Stämman beslutade att utse en valberedning årligen, som ska bestå av styrelsens ordförande och representanter för de fem röstmässigt största aktieägarna i bolaget, med ersättningsregler om någon av dessa lämnar valberedningen innan dess arbete är slutfört.

Valberedning

Enligt beslut på ordinarie bolagsstämman 2005 ska valberedningen ha som uppgift att förbereda och lägga förslag till val av ordförande och övriga ledamöter av styrelsen, val av ordförande vid ordinarie bolagsstämma, arvodesfrågor och därtill hörande frågor. I valberedningen ingår sedan oktober 2005 följande personer: Carl-Olof By, Industrivärden (ordförande), Gustaf Douglas, Latour, Jan-Erik Erenius, AMF Pension, Cecilia Lager, SEB Fonder, Jan Andersson, Robur Fonder och Berthold Lindqvist, styrelseordförande i Munters AB. Valberedningen kommer att utarbeta förslag till årsstämman 2006 avseende ordförande vid årsstämma, styrelsesammansättning och styrelsearvode. Valberedningen har under 2005 haft två möten. Ingen ersättning har utgått till valberedningen.

Styrelsen och dess arbete

Allmänt

Bolagets styrelse ska enligt bolagsordningen bestå av fyra till åtta ledamöter valda av bolagsstämman årligen för tiden intill slutet av nästa årsstämma. Bolagsordningen tillåter val av suppleanter men inga suppleanter är valda av bolagsstämman. Enligt lag utser de anställda två ledamöter och två suppleanter till styrelsen. Till styrelsen 2005 utsågs som arbetstagarrepresentanter Pia Kuure och Mats Persson med Tommy Morin och Kjell Wiberg som suppleanter. Koncernens CFO deltar vid styrelsemöten liksom styrelsens sekreterare som är en från bolaget fristående advokat. Andra tjänstemän i bolaget deltar i styrelsens sammanträden såsom föredragande av särskilda frågor eller om så annars bedöms lämpligt. Styrelsens ledamöter presenteras på sida 58 i årsredovisningen. Styrelsen fastställer årligen en skriftlig arbetsordning som reglerar styrelsens arbete och dess inbördes arbetsfördelning inklusive dess utskott, beslutsordningen inom styrelsen, styrelsens mötesordning samt ordförandens arbetsuppgifter. Styrelsen har också utfärdat en instruktion för verkställande direktören samt en instruktion för ekonomisk rapportering till styrelsen. Vidare har styrelsen antagit ett flertal andra policies, vilka beskrivs nedan under rubriken "Policydokument".

Styrelsen är ansvarig för bolagets organisation och förvaltning av dess angelägenheter och ska därvid se till att organisationen är ändamålsenlig och utformad så att bokföring, medelsförvaltning och ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen ansvarar vidare för att bolaget har god intern kontroll och utvärderar fortlöpaende hur bolagets system för intern kontroll fungerar. Styrelsen är också ansvarig för utveckling och uppföljning av bolagets

	Huvudstyrelse	Revisionsutskottet	Ersättningsutskottet
Antal möten, totalt	10	3	2
Berthold Lindqvist ¹⁾	10		2
Anders Ilstam ²⁾	6		
Bengt Kjell	9	3	
Eva-Lotta Kraft	9		
Sören Mellstig	9		2
Sven Ohlsson ³⁾	10	3	1
Jan Svensson	10	3	
Lennart Evrell	10		
Lars Spongberg ⁴⁾	2		

¹⁾ Ordförande för huvudstyrelse och ersättningsutskottet.
²⁾ Invald 21 april
³⁾ Ordförande för revisionsutskottet.
⁴⁾ Avgick 21 april

strategier genom planer och mål. Styrelsen övervakar löpande den verkställande direktörens och den operativa ledningens arbete.

Bland de av bolagsstämman valda styrelseledamöterna finns dels personer med anknytning till bolagets större ägare – Industrivärden och Latour – dels personer oberoende från dessa. Verkställande direktören är den enda styrelseledamot som arbetar operativt i bolaget. Antalet stämموvalda ledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget uppgår till sju (samtliga ledamöter förutom VD) beräknat enligt Kodens bestämmelser och Stockholmsbörsens fortlöpande noteringskrav. Av dessa är fem (samtliga förutom Bengt Kjell och Jan Svensson) oberoende av bolagets större ägare. Samtliga ledamöter uppfyller uppställda krav på erfarenhet.

Ordföranden

Vid konstituerande styrelsemöte den 21 april 2005 valdes Berthold Lindqvist till ordförande intill slutet av nästa årsstämma. Ordföranden organiserar och leder styrelsens arbete så att detta utövas i enlighet med svensk aktiebolagslag, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag (inklusive Koden) och styrelsens interna styrimstrument. Ordföranden följer verksamheten genom fortlöpande kontakter med verkställande direktören och ansvarar för att övriga styrelseledamöter får tillfredsställande information och beslutsunderlag. Ordföranden ansvarar för att styrelsen fortlöpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om bolaget samt i övrigt får den utbildning som krävs för att styrelsearbetet ska kunna bedrivas effektivt. Ordföranden tillser även att det sker en årlig utvärdering av styrelsens arbete och att valberedningen får del av bedömningarna. Ordföranden företräder bolaget i ägarfrågor.

Styrelsearbete

Enligt nu gällande arbetsordning ska styrelsen sammanträda sex gånger per år och mötas därutöver när situationen så påkallar. Styrelsen har under 2005 haft åtta ordinarie och två per capsulam-sammanträden. Styrelsearbetet har under året särskilt fokuserats på strategiska, finansiella och redovisningsmässiga frågor. Samtliga beslut har fattats enhälligt. Vid varje styrelsemöte har verkställande direktören redogjort för utvecklingen inom koncernen.

Närvaron vid årets möten har, som framgår av tabellen ovan, varit mycket god.

Revisionsutskott

Styrelsen beslutade vid det konstituerande styrelsemötet den 21 april 2005 att utse Sven Ohlsson (ordförande), Bengt Kjell och Jan Svensson

till ledamöter i revisionsutskottet för tiden intill nästa konstituerande styrelsemöte. Revisionsutskottet har till uppgift att för styrelsen förbereda frågor rörande revisionsupphandling och arvode, uppföljning av revisorernas arbete och bolagets interna kontrollsystem, uppföljning av aktuell riskbild avseende den finansiella rapporteringen, uppföljning av extern revision och bolagets finansiella information samt andra frågor som styrelsen uppdrar åt utskottet att förbereda. Utskottets arbete regleras av en särskild instruktion som antagits av styrelsen som en del av dess arbetsordning. Revisionsutskottet har under 2005 sammanträtt tre gånger, varvid samtliga ledamöter har varit närvarande.

Styrelsen har två gånger under 2005 haft genomgångar med och fått rapporter från bolagets externa revisorer, varvid en gång utan närvaro av verkställande direktören eller andra i bolagsledningen. Revisorernas rapporter har inte föranlett någon särskild åtgärd från styrelsen.

Ersättningsutskott

Vid konstituerande styrelsemöte den 21 april 2005 utsågs Berthold Lindqvist (sammankallande) och Sören Mellstig till ledamöter i ersättningsutskottet för tiden intill nästa konstituerande styrelsemöte. Ersättningsutskottet har till uppgift att för styrelsen förbereda och förhandla frågor rörande lön, bonus, pension, avgångsvederlag, optioner och konvertibler för verkställande direktören och för de ledningspersoner som rapporterar direkt till verkställande direktören samt sådana andra liknande frågor som styrelsen uppdrar åt utskottet att förbereda. Utskottets arbete regleras av en särskild instruktion som antagits av styrelsen som en del av dess arbetsordning. Ersättningsutskottet har under 2005 sammanträtt två gånger varvid samtliga ledamöter har varit närvarande och har inom sig haft löpande kontakter i samband med anställningar och andra lönefrågor.

Ersättning

Arvodet till styrelsens ledamöter valda av årsstämman beslutas av årsstämman på förslag av valberedningen. Avseende beslut om arvode för 2005 se under rubriken "Ordinarie bolagsstämma 2005".

Rapportering och kontroll

Styrelsen och revisionsutskottet övervakar den finansiella rapporteringens kvalitet och bolagets interna kontrollsystem samt följer upp bolagets riskbild. Detta sker bland annat genom instruktioner till verkställande direktören och fastläggande av krav på innehållet i de rapporter om ekonomiska förhållanden som fortlöpande tillställs styrelsen, samt vid genomgångar med ledningen och revisorerna. Styrelsen och revisionsutskottet tar del av och säkerställer ekonomisk rapportering såsom bokslutsrapport och årsredovisning, och har delegerat till bolagsledningen att säkerställa innehållet i pressmeddelanden med ekonomiskt innehåll samt presentationsmaterial i samband med möten med media, ägare och finansiella institutioner.

Bolagsledning

Verkställande direktören leder verksamheten enligt aktiebolagslagen samt inom de ramar styrelsen lagt fast. Verkställande direktören tar i samråd med styrelsens ordförande fram nödvändigt informations- och beslutsunderlag inför styrelsemöten, föredrar ärendena och motiverar förslag till beslut. Verkställande direktören leder koncernledningens arbete och fattar beslut i samråd med övriga i ledningen. Koncern-

ledningen består för närvarande av sex personer. Företagsledningen har regelbundna verksamhetsgenomgångar under verkställande direktören ledning 12 gånger per år, ofta under besök vid koncernens olika enheter. En närmare presentation av verkställande direktör och övriga koncernledningen finns på sida 59 i årsredovisningen.

Ersättning

Vid ordinarie bolagsstämma 2005 informerade styrelseordföranden om principerna för ersättningar till ledande befattningshavare. I not 27 anges nuvarande ersättningsnivåer.

Internrevision

Bolaget har en enkel juridisk och operativ struktur och utarbetade styr- och internkontrollsystem. Styrelsen och revisionsutskottet följer upp bolagets bedömning av den interna kontrollen bland annat genom kontakter med bolagets revisorer. Styrelsen har mot bakgrund av ovanstående valt att inte ha en särskild intern revision.

Revisorer

Vid bolagsstämman 2004 utsågs revisionsbolaget Ernst & Young till bolagets revisor intill årsstämman 2008 med auktoriserade revisorn Björn Fernström som huvudansvarig revisor. En närmare presentation av revisorn finns på sida 58 i årsredovisningen. Revisorerna arbetar efter en revisionsplan i vilken synpunkter inarbetats från revisionsutskottet och styrelsen och rapporterar sina iakttagelser till revisionsutskottet och styrelsen, dels under revisionens gång, dels slutligen i samband med att årsredovisningen för år 2005 fastställs den 7 mars 2006. Revisorerna deltar också vid årsstämman och beskriver där revisionsarbetet och gjorda iakttagelser. Revisorerna har under året haft konsultuppdrag utöver revision, främst avseende skatter.

Intern kontroll

Koden anger att styrelsen ska avge en rapport över hur den interna kontrollen till den del den avser den finansiella rapporten är organiserad och hur väl den har fungerat under året. Rapporten ska även granskas av bolagets revisor. Munters styrelse har valt att följa det uttalande som Kollegiet för svensk bolagsstyrning lämnade den 15 december 2005, som anger att det för 2005 är tillräckligt om styrelsen i bolagsstyrningsrapporten inskränker rapporten om intern kontroll till en beskrivning av hur den interna kontrollen är organiserad utan att göra något uttalande om hur väl den har fungerat och utan revisorsgranskning.

Bolagsordning

I bolagsordningen är bland annat fastslaget bolagets verksamhet, antalet styrelseledamöter och revisorer, hur kallelse ska ske till årsstämma, ärendehantering under årsstämma och var stämma ska hållas. För nu gällande bolagsordning, antagen den 28 april 1999, se bolagets webbplats, www.munters.com.

Policydokument

Förutom budget och strategisk plan, vilka föredras för och godkänns av styrelsen, har Munters två huvudstyrsystem som anger befogenheter

och skyldigheter för ledarna av Munters många affärsenheter, Munters Management Manual och Munters Financial Manual.

Munters Management Manual

Förutom ett antal övergripande policies för koncernens verksamhet och dess medarbetare, innehåller manualen detaljerade beskrivningar av befogenheter och skyldigheter vid verksamhetsledning. Följande policies ingår i Munters Management Manual.

- **Etiska riktlinjer**

Koncernens etiska riktlinjer har utarbetats i syftet att klarlägga koncernens grundläggande inställning i etiska frågor såväl inom koncernen som externt mot kunder och leverantörer.

- **Kvalitetspolicy**

Här finns riktlinjer för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas.

- **Miljöpolicy**

Koncernens miljöpolicy ger riktlinjer för miljöarbetet inom koncernen.

- **Hälsa och säkerhet**

Polycyn reglerar arbetet med att skapa säkra arbetsförhållanden för att undvika olyckor och skador samt att stimulera motivation och arbetsprestation hos de anställda.

- **Informationspolicy**

Koncernens informationspolicy är ett dokument som beskriver koncernens generella principer för informationsgivning.

- **Insiderpolicy**

Koncernens insiderpolicy reglerar bolagets hantering av insiderfrågor och ansvaret för dessa samt innehåller anvisningar för agerandet hos insiders och andra i organisationen i insiderrelaterade frågor.

Munters Financial Manual

Av Munters Financial Manual framgår vilka regler och riktlinjer som gäller för beslut i ekonomiska frågor, hur ekonomirapporteringen är uppbyggd och vad som rapporteras. Manualen är uppbyggd i enlighet med IFRS regler. Förutom redovisningsinstruktioner ingår även följande policies.

- **Finanspolicy**

Koncernens finansfunktion arbetar efter en av styrelsen antagen instruktion som ger ramar för hur koncernens verksamhet ska finansieras samt hur till exempel valutarisker och ränterisker ska hanteras.

- **Internkontrollpolicy**

Internkontrollpolycyn anger instruktioner för hur ordning och kontroll ska upprätthållas inom affärsenheterna.

Övergripande policies föredras för och godkänns av styrelsen.

Granskning

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisorer.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen för räkenskapsåret 2005

Munters tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Denna rapport om intern kontroll är upprättad i enlighet med Koden och de övergångsregler som Kollegiet för svensk bolagsstyrning meddelade den 15 december 2005. Detta innebär i korthet

- att rapporten är avgränsad till intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen
- att rapporten inte är en del av den formella årsredovisningen
- att rapporten är begränsad till en beskrivning av hur den interna kontrollen är organiserad (och inte innehåller något yttrande över hur väl kontrollen fungerat) samt
- att rapporten inte är granskad av bolagets revisorer.

Rapporten är upprättad utifrån strukturen i den vägledning till Svensk kod för bolagsstyrning som framtagits av FAR och Svenskt Näringsliv gemensamt, Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen, 17 oktober 2005 (Vägledningen).

Beskrivning av hur den interna kontrollen är organiserad

Kontrollmiljö – Ett effektivt styrelsearbete är grunden för god intern kontroll och Munters styrelse har en etablerad arbetsordning för sitt arbete och instruktioner för styrelsens utskott. En del i styrelsens arbete är att utarbeta och godkänna de policier som är styrande för bolagets arbete med den interna kontrollen. En annan del är att skapa förutsättningar för en organisationsstruktur med tydliga roller och ansvar som gynnar en effektiv hantering av verksamhetens risker. Verkställande ledning är ansvarig för att implementera riktlinjer för upprätthållandet av god intern kontroll.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter – Munters ledning föredrar årligen dess bedömning av väsentliga risker för styrelsens revisionsutskott. Företagets viktigaste risker vad gäller redovisning och rapportering är intäktsredovisning, värdering av kundfordringar och garantiåtaganden, samt att koncernen har många mindre dotterbolag som saknar

kritisk massa vad gäller ekonomipersonal. För att effektivt hantera väsentliga risker har Munters kontrollstrukturer som dels består av en organisation som ur ett internkontroll perspektiv medger lämplig ansvarsfördelning, dels av kontrollaktiviteter i arbetet med att sammanställa de finansiella rapporterna.

Information och kommunikation – Munters policier för intern kontroll kommuniceras främst genom Munters Management Manual och Munters Financial Manual. Dessa manualer hålls löpande uppdaterade och finns enkelt tillgängliga för all relevant personal via interna Lotus Notes-databaser. I Munters Management Manual ingår Munters Information Policy som anger riktlinjer för hur extern kommunikation ska ske. Syftet med policyn är att säkerställa att alla informationsskyldigheter efterlevs på ett korrekt och fullständigt sätt.

Uppföljning – Styrelsen utvärderar månadsvis verksamhetens prestationer och resultat genom ett ändamålsenligt rapportpaket innehållande utfall, prognoser och analys av viktiga nyckelfaktorer. Styrelsen får löpande återrapportering från de möten revisionsutskottet har med verkställande ledning. I revisionsutskottets arbete ingår att löpande följa upp effektiviteten i de interna kontrollerna. I revisionsutskottets arbete ingår även att utvärdera och diskutera väsentliga redovisningstekniska och rapporteringsmässiga frågeställningar.

Munters har inte en formell internrevisionsfunktion. Däremot finns en klar policy för intern kontroll, vars implementering och efterföljande följs upp regelbundet av externa revisorer. En väsentlig uppgift i detta arbete är att genomföra separata granskningar av hur väl policier och riktlinjer efterlevs. I nuläget görs därför bedömningen att en formell internrevisionsfunktion inte är nödvändig.

Vidare har revisionsutskottet påbörjat en årlig process som säkerställer att lämpliga åtgärder vidtas för de brister och rekommendationer till åtgärder som uppkommer från dels intern kontrolluppföljning enligt ovan dels externrevisionens granskningsinsatser.

Styrelsen

Stockholm den 7 mars 2006